

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU

KUUKIRI

11/2025

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 1. detsembril

juhatas: juhatas@maastikuarhitekt.ee

Maarja Gustavson, Tanel Breede
Remi Kübar, Maali Roomet-Allese

koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee

projektijuht: Kati Ots kati@maastikuarhitekt.ee

kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

SEEKORDSES KUUKIRJAS

Olete oodatud **autoriõiguse koolitusele** (5. novembril), **maastikuarhitektide veebijututuppa** (20. novembril) ning **Läheme EKSTERJÖÖRI** järgmisele üritusele (25. novembril)

EMALi delegatsioon osales IFLA World ja IFLA Europe kohtumistel (lk 7-9)

Vaatame tagasi liidu tihedale ja tegusale oktoobrikuule:

- ▶ EMALi erituurid Open House Tallinnal (lk 3)
- ▶ (H)arutus: Kuidas juhtub arhitektuurivõistlus (lk 3)
- ▶ Disainiöö (lk 4-5)
- ▶ EMALi sügisseminar (lk 6)
- ▶ Läheme EKSTERJÖÖRI: Moodne Valgustus ([ülevaade FBs](#))

Teeme tutvust uute liikmetega

- ▶ Ilja Ostap (lk 9) ja Katrina Rämmeld (lk 10) – tere tulemast!

• EMALi AUTORIÕIGUSE KOOLITUS •

👉 **Head EMALi liikmed!**

Olete oodatud osalema **autoriõiguse koolitusel**, mis toimub **5. novembril kell 14.30-18.15** koostöös **Advokaadibürooga RASK**.

Koolitus on tasuta ja mõeldud **ainult EMALi liikmetele**.

Koolituse **registreerimisinfo** ning **veebiülekande ligipääsulingi** leiab **EMALi** meililisti **29.10** kirjast ja liidusisese info rubriigist kuukirja lõpus.

• • •

Autoriõigus on maastikuarhitektide seas üha kuumem teema – eriti siis, kui eskiisist saab kellegi teise põhiprojekt. Millal on muudatus juba “uus lahendus”? Kelle nõusolekut on vaja, kui tellija soovib ümber teha?

Koolituse viivad läbi partner **Villy Lopman** ja advokaat **Elvi Tuisk** (Advokaadibüroo RASK).

Arutame teemat nii projekteerijate kui ka tellijate vaatenurgast ning käsitleme ka liikmete poolt saadetud küsimusi.

Päevakava:

- 🕒 14.30-15.00 Kogunemine & tervitusampsud
- 🕒 15.00-18.00 Koolitus
- 🕒 18.15 Ürituse orienteeruv lõpp

emal
Eesti Maastikuarhitektide Liit

Autoriõiguse koolitus

Advokaadibüroo RASK

• EMALi UUE ÜRITUSESARJA JÄRGMINE PEATUS •

Läheme EKSTERJÖÖRI: Eesti Rahvusraamatukogu

Inspiratsiooniseminaride sari „Läheme EKSTERJÖÖRI“ jätkub **25. novembril 2025 kell 15.00–19.00** Eesti Rahvusraamatukogus (Tõnismägi 2, Tallinn).

👉 Suur rõõm on teatada, et Eesti Maastikuarhitektide Liidu uueks partneriks on linnamööblit pakkuv **Dambis**! Dambise praktilised teadmised ja kvaliteetsed lahendused toetavad maastikuarhitektide kestlike ja inimkesksete keskkondade loomisel.

📖 Tänu sellele on meil EMALi inspiratsiooniseminaride sarja „Läheme EKSTERJÖÖRI“ raames väga eriline võimalus minna juba 25. novembril uudistama Eesti Rahvusraamatukogu. Hoone avatakse ametlikult alles 2027. aastal, seega saame eksklusiivselt heita pilgu valmimisjärgus ruumidesse ja kuulda lähemalt kogu rekonstrueerimisprotsessist. Meie giidideks on lisaks RaRa esindajale ka projektiga töötanud (maastiku)arhitektid.

📖 Sündmuspaigale kohaselt toimub samuti põnev raamatuesitus. Nimelt tähistavad meie Läti naabrid tänavu maastikuarhitektuuri eriala 30ndat sünnipäeva ning Läti ALPS Arhitektuuribüroo oma 20ndat sünnipäeva. Selle tähtpäeva puhul on ALPS välja andnud värske raamatu „Awakening the Landscape“. Teost tutvustab meile Helena Gütmane, ALPSi kaasasutaja ja üks raamatu autoritest. Muidugi on EMALi liikmetel võimalik raamatut kohapeal soetada soodushinnaga.

😊 Vestlusingis „Vana muru vs uus muru? Maastikuarhitektuur ja muinsuskaitse“ arutleme, kuidas maastikuarhitektuur ja muinsuskaitse saavad teineteist toetada ajaloolise keskkonna hoidmisel ja kaasajastamisel. Kuidas tuua nähtavale kontrast vana ja uue vahel nii, et sellest sünniks dialoog, mitte konflikt? Kuidas tõsta esile vana ja ajalooline, ilma seda võltsiks muutmata ning lasta uuel ja kaasaegsel ausalt särada? Meie vestlusingis kohtuvad maastikuarhitektuur ja muinsuskaitse loomingulise koostöö võtmes.

📌 **Esialgne päevakava:**

- **15.00 Tervitussõnad ja ekskursioon** värskest uuenduskuuri läbinud Rahvusraamatukogu hoones. Giidid: RaRa esindaja, Piret Pallase ja Marit Aripmann (Sirkel&Mall), Grete Veski-Väli-Dubov
- **16.15 Kohvipaus**
- **16.30 ALPS Arhitektuuribüroo raamatuesitus:** „Awakening the Landscape“. Kohal on Helena Gütmane, ALPSi kaasasutaja ja üks raamatu autoritest (inglise keeles)
- **17.15 Vestlusring „Vana muru vs uus muru? Maastikuarhitektuur ja muinsuskaitse“.** Moderaator: Maali Roomet-Allese, Eesti Maastikuarhitektide Liit
- **18.00 Mõnus koosolemine** suupistete ja tervitusjoogiga

Üritus on tasuta!

Palume registreerida end **SIIN** hiljemalt **18. novembriks (teisipäev)**, et teaksime Sind oodata. Kohtade arv on piiratud!

NB! Tule ise ja võta kaasa kolleeg või oma tiim. Kui sul on Rahvusraamatukogu, maastikuarhitektuuri ja muinsuskaitse või Läti maastikuarhitektuuri teemadel küsimusi või ootusi, millele soovid rohkem tähelepanu, anna meile sellest teada!

👉 **Sündmust toetab Dambis**, EMALi uusim partner.

Korraldaja: **Eesti Maastikuarhitektide Liit** (kontakt: **Maali Roomet-Allese**)

Lisainfo: kati@maastikuarhitekt.ee

emal
Eesti Maastikuarhitektide Liit
LÄHEME EKSTERJÖÖRI

Dambis

• MAASTIKUARHITEKTIDE VEEBIJUTUTUBA •

Eelmises kuukirjas hõikasime eelteatena välja, et eestseisuse initsiatiivil kutsume ellu veebijututoad. Eestseisus on oma kvartaalsete kohtumiste käigus tajunud, et selline vahetu mõttevahetus oma eriala inimestega on väga väärtuslik ja rikastav. Tahame sellist viljakat vestlusvõimalust pakkuda kõigile liidu liikmetele.

Veebis kohtumise eeliseks on lihtsus ja mugavus – ei pea kuskile sõitma. Eesmärk on luua koht, kus saame jagada oma kogemusi, tõstatada küsimusi ja üheskoos mõelda, kuidas meie valdkond edasi areneb ja kuidas oma igapäevatoos saame asju paremini teha.

👉 Esimene kohtumine toimub **20. novembril kell 19.00**. Räägime ringmajandusest maastikuarhitektuuris. Kaasa rääkima on kutsutud Kerttu Kõll ja Maarja Tüür, kellele see teema on eriliselt südamelähedane. Formaati on vaba – kõik saavad oma mõtteid jagada. Ettekandeid pole plaanis, aga kui on pilte või materjale, mida keegi meist tahab näidata, siis on see igati teretulnud.

👉 Kohtumiseni [ZOOMis](#)

Küsimuste korral: Teele Nigola, 5187602, teele@kobras.ee

EALi õppepäev Kesk-Eestis

EAL kutsub reedel, **7. novembril** väljasõidule, et tutvuda Paide Riigigümnaasiumi, Türi Põhikooli ja spordihoone, Põltsamaa lossi ja Imavere üürimajaga.

Kõiki hooneid tutvustavad nende arhitektid, koolide direktorid ja hoonete haldajad. Osavõtutasu sisaldab bussisõitu, lõunasööki Põltsamaa lossi restoranis ja külastusi. Hind EALi, ESLi ja EMALi liikmetele €79.

[Osta pilet Fientast](#)

Lisainfo ja ajakava ürituse [FBs](#)

Rahvusvaheline puitarhitektuuri konverents

Rahvusvaheline puitarhitektuuri konverents "Puit – homse elukeskkonna võti" kutsub **6. novembril Tallinna Kruiisiterminali**. Lavale astuvad arhitektuurimaailma tähed meilt ja mujalt ning rahvusvahelise haardega tipptasemel insenerid, kes jagavad inspiratsiooni ja parimaid praktikaid. Tutvuda saab silmapaistvate puitehitiste ja arhitektuuripärlitega.

Konverentsi korraldab [Puuinfo](#) programmi raames Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit. Puuinfo programmi eesmärk on populariseerida puidu kui keskkonnasäästliku ja taastuva loodusvara kasutamist.

Lisainfo ja programm aadressil puidukonverents.ee, piletid [Fientast](#)

Töökuulutus: Tallinna Linnaplaneerimise Ameti linnaplaneerija

Tallinna Linnaplaneerimise Ameti peaarhitekti büroo ootab oma meeskonnaga liituma linnaplaneerijat, kellel on tahtmist ja oskusi panustada rohelise ja inimsõbraliku Tallinna kujundamisse. [Tallinna arengustrateegia 2035](#) seab eesmärgiks linna, kus elav kesklinn ja kodulähedased keskused moodustavad ühtse terviku, tänavad on kvaliteetsed avalikud ruumid ning rohealad toetavad elurikkust ja linnamelu tasakaalu. Just siin tuleb mängu Sinu roll.

Kandideerimise tähtaeg **5. novembril**. Lisainfo [SIIN](#).

Valgustusdisaini seminar

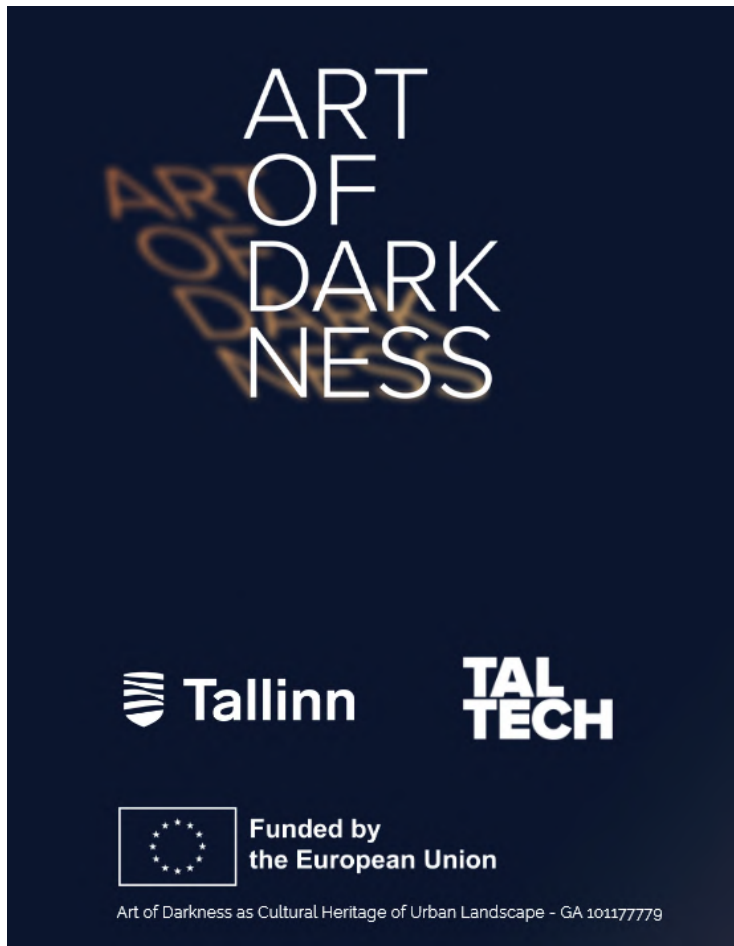
Olete oodatud seminarile „Valgustusdisaini eelprotsesside mõtestamine linnaruumi kujundamises“, mis toimub **6. novembril kell 13:00-16:30** Mercure hotellis ja veebi teel. Osalemine on tasuta, kuid eelregistreerimisega [SIIN](#).

Ettekannetes käsitletakse järgmisi teemasid:

- Konteksti kaardistamise meetodid enne valgustuse projekteerimist, *Julieta Cignacco (Aalborgi Ülikool)*
- Valgustusolukorra hindamise meetodid *Antal Haans (Eindhoveni Tehnikaülikool)*
- Valgustuse mõõtmised ja nende mõju valgustusdisainile *Martin Parker (Taltech)*
- Kaasloome meetodid ja nende rakendamine Tallinnas *Henrika Pihlajaniemi (Oulu Ülikool)*, *Liina-Liis Urke (Tallinn)*
- Montpellier' valgustuse üldplaneering (Lighting Masterplan) kui näide kohapõhisest lähenemisest *Damien Guiraudie (Montpellier' linn)*

Päeva lõpetab paneeldiskussioon, kus Tallinna ja rahvusvahelised eksperdid arutavad, kuidas eelanalüüsid ja pimeduse teadlik käsitus toetavad kvaliteetse ja kestliku valgustuse loomist.

Seminar on mõeldud arhitektidele, maastikuarhitektidele, valgustusdisaineritele ja KOV esindajatele, kes tegelevad linnaruumi valgustusega.

11.-12. oktoobril toimus [Open House Tallinna](#) raames Eesti Maastikuarhitektide Liidu eriprogramm. Maastikuarhitektid viisid läbi kaks põnevat ekskursiooni, mis avasid uuenduslikke ja jätkusuutlikke linnaruumilahendusi.

Maastikuarhitekt Hannes Aava kureeritud tuuril „[Ruumi ja materjali vahe- ja taaskasutus uutes kesklinna parkides](#)” külastasime taaskasutuse ja ruumi väärindamisega tegelevaid parke. Liivalaia Trassiparki tutvustasid autorid **Hannes Aava** (Stuudio Mida Hekki) ja **Ann Kristiin Entson** (Tallinna Linnaplaneerimise Amet) ning Uus-Veerenni parke **Juhan Teppart** (KINO maastikuarhitektid).

„Vahekasutusega suurendatakse elurikkust nii sotsiaalses kui ökoloogilises plaanis,” avas Aava teemat [Sirbi värskes intervjuus Merle Karro-Kalbergile](#). „Vahepealsed ruumid võiksid olla sellised, mis luuakse just nendest materjalidest, mis ehitusplatsidel üle jäävad. See on ratsionaalne.”

- **Liivalaia Trassipark** on 2024. aastal valminud taskupark, mis jääb sellesse asukohta piiratud ajaks kuni Liivalaia kohtumaja lammutamise ja uue hoone ehitamiseni. Pargis on taaskasutatud materjale erinevatest asukohtadest üle linna. Näiteks punased raamid olid eelmises elus kõrval asuva kohtumaja aknatrellid. Trassipark on Eesti Maastikuarhitektide Liidu aastapreemia 2025 nominent.
- **Uus-Veerenni park** on 2023. aastal valminud park, milles on palju kasutatud ära ümbritseva Lutheri kvartali ja uusarenduste ehitusmaterjalide jääke. Mitmete haljastuslike ja materjali-eksperimentidega silma paistnud park oli Eesti Maastikuarhitektide Liidu aastapreemia 2023 laureaat.
- **Uus-Veerenni vahepark** on samuti vahekasutusega ruum, mis aktiveerib jäätmaa ümbritsevate hoonete elanikele perioodiks, mil linnaehitus selles asukohas ootel on. Suurem osa materjalidest ja taimedest on kas taaskasutatud või kohapeal loomulikult kasvanud.

Maarja Tüür ja Kerttu Kõll viisid meid „[Kalaranna kvartali maastikuarhitektuuri](#)” ekskursioonile. Maastikuarhitektid andsid ülevaate tänava kevadel lõplikult valminud kvartali ajaloost, projekti loomise kontseptsioonist kui ka erinevatest tööprotsessi saatnud väljakutsetest. Tutvusime haljastus- ja valgustuslahenduste, väikeobjektide ja nende funktsioonide, erinevate taimeliikide, hooldusetappide ning ka kvartali maa-aluse garaažiga seotud nutikate võtetega.

Aitäh giididele, osalejatele ja Open House'i korraldustiimile inspireeriva nädalavahetuse eest! Hoolimata sügistuultest jätkus osalejatel kirglikku huvi maastikuarhitektuuri vastu. Meil on väga hea meel, et kohale tulnud ruumihuviliste hulgas oli nii kohalikke elanikke kui professionaalseid maastikuarhitekte!

Fotogalerii leiad [EMALi Facebookist](#) ning vaata ka tuuride videoid [EMALi Instagramist](#)!

Arhitektuurimuseumi oktoobrikuist (H)arutust modereeris maastikuarhitekt **Hannes Aava** ning arutlesid sisearhitekt **Kristiina Voolaid** (Eesti Sisearhitektide Liit), maastikuarhitekt **Edgar Kaare** (EMAL), Eesti Arhitektide Liidu võistluste töögrupi juht ja arhitekt **Pelle-Sten Viiburg** ning ruumivisioonide vanemarhitekt **Mae Kõõnnemägi** (Tallinna Linnaplaneerimise Amet).

Oma kogemusi jagasid ka Elva vallaarhitekt **Jaanika Saar**, Rapla vallaarhitekt **Cerly-Marko Järvela** ning Keila linnaarhitekt **Märt Maripuu**.

- Kui raha on vähe ja kriis on normaalsus, siis miks peaks korraldama ressursimahukaid arhitektuurivõistluseid või üleüldse midagi ehitama?
- Poliitilisel ajasurvel tehtud kiired tellimused saavad enim kriitikat. Kuidas keskenduda kvaliteedile, mis kestab vormilt ja vaimult kauem kui eelarve või valimistsükkel?
- Kuidas tihendada koostööd eri erialade vahel, muuta võistlused realistlikumaks väiksemate büroode jaoks ning tuua sisearhitektid ja maastikuarhitektid varakult protsessi?
- Kuidas strateegiliselt planeerida ja ressursse jaotada, et hüperprojektid poliitilistes tõmbetuultes kõike muud alla ei neelaks?
- Regionaalsed erinevused: kes kellelt õpib? Kas pealinn on lipulaev või sabassõrkija?
- Hästi läbimõeldud lähteülesanne on eduka võistluse alus.
- Riik ja omavalitsused peaksid olema eeskujuks kvaliteetses ruumiloomes.

Suur aitäh kõigile osalejatele ja korraldajatele!

Sündmust toetasid [Eesti Kultuurkapital](#) ja [Advokaadibüroo RASK](#).

Tekst Maali Roomet-Allese

Fotod Janne Lass, Maali Roomet-Allese, Richard Gabriel Moritz, Janek Eslon, Manury, Kristi Pajusalu, Kaie Kiil

Disainiöö, mis toimus sel korral 29. septembrist 5. oktoobrini, tõstis EMAL fookusesse inimkeskse, ligipääsetava ning sidusa linnaruumi. Liit kureeris Disainiöö keskmes asuvas Krulli kvartalis festivaliala väliruumi, viis linna peal läbi kahes keeles rattatuurid ning tõi PechaKucha lavale kaks ettekannet – mikromobiilsest ja söödavast linnast. Kõik kolm tegevust põimusid ühtseks tervikuks, sest räägitu sai kohe linnaruumis läbi proovitud ja kogetud.

Disainiöö väliala – ajutine ruum, mis töötab

Krulli tööstusmaastikus, mehaanikatsehi ees, lõi EMAL koostöös **Extery** ja **LODEga** hubase kohtumispaiaga – *kõigile* mõeldud väliala, kus sai puhata, arutada ja sooja jooki nautida. Ala avati festivali esimesel õhtul ning püsis elava maamärgina kogu nädala.

Kuidas ruum sündis?

Välialal põimusid kaks ruumi loomise loogikat:

1. *valmis disainitooted* – Extery linnamööbel (EMALi lemmik-sarjad **VEER** ja **LINN**; mängulisust lisas **HARU**), ja
2. *pooleliolev „materjal kui element“* – LODE ehitusplokkidest ja –klinkrist kujundatud interaktiivne installatsioon.

Kahe eri „aine“ dialoog näitas, kuidas ajutine sekkumine saab olla ühtaegu kasutatav ja mõtestatud.

LODE installatsiooni idee

Autorid **Charly Blodel** ja **Edgars Jane** kujundasid „elava joone“, mis valgub madalateks istumisplokkideks ning kerkib hetkeks baariletiks. Tavaliselt seinte sees peituvad ehitusplokkid muutusid isteks; jalgade all harjumuspäraselt vaikiv klinker kohtus küllastajaga silmade kõrgusel. Tehnilise teostuse viisid kolme päevaga ellu **Jānis** ja **Artūrs** (SIA MOOW). Foto: **Janne Lass**.

Kasutus ja meeleolu

Ala toimis *peatuspunkti ja kokkusaamiskohana*: rattatuuride stardipaik, arutelunurk ning jahedatel õhtudel välibaar. Koos Exteriga pakuti osalejatele kuuma teed ja saiakesi – lihtsad žestid, mis tegid ruumi omaks.

Mõte, mille taha jääme: hästi kujundatud *ajutine* ruum on suurepärane katsepolügoon, mis näitab, kuidas materjal, mööbel ja inimesed kooseksisteerivad ning annab linnale nädalaks uue südamerütmi.

Edgars Jane

Extery tiim Aave Volmer, Epp Voolma ning EMAList Maali

Rattatuurid „Linnaruum on kõigile!“ – täismajad ja soe tagasiside

Marsruut: Krulli → Vana-Kalamaja tänav → Kalaranna → Porto Franco → Rotermann → Aia ja Rataskaevu tänav → Tornide väljak → Krulli

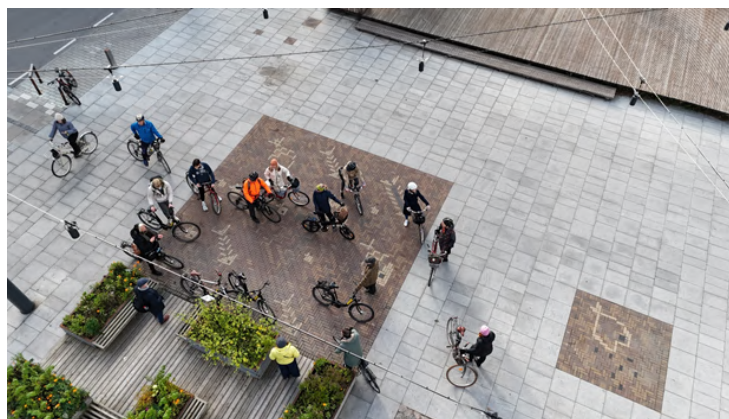
Kuraatorid/giidid: Aljona Galazan ja Maali Roomet-Allese

Kogunemine: Disainiöö välialal Krullis.

Tuurid olid suunatud *linnaruumist huvitatud avalikkusele* – inimestele, kes liiguvad jala, ratta, tõuksi, monoratta või elektriratastooliga ning tahavad näha, kuidas Tallinnas tekib *turvaline ja sidus* liikumisvõrgustik. **Kohad täitusid kiiresti** ja osalejate tagasiside oli *järjekindlalt positiivne*: marsruut avas mugavaid alternatiive tavapärastele „autokoridoridele“ ja aitas näha linna rahulikuma, rohelisema ning inimsõbralikumana.

Mis teemad kõlasid?

- *Turvaline rattavõrk* kui igapäevaste toimetuste alus – eriti naiste, laste ja uute linnakasutajate vaates.
- *Ligipääs linnaaiandusele ja kogukonnaalgatustele* kodu lähedal – sotsiaalse sidususe ja toidujulgeoleku vaatenurk.
- *Universaalsidain* tänavaruumi kavandamisel – kui lahendus on hea erivajadusega inimesele, on see hea kõigile.

Maali ja Aljona

PechaKucha Night @ Remonditseh – kaks vaadet ligipääsetavusele

Reede, 3.10 kell 18.00–20.00 (sünkroontõlkega EST/ENG). EMAL tõi lavale kaks 20x20 formaadis etteastet, mis sidusid omavahel ruumikasutaja, ligipääsetavuse ja ruumiloomes:

- **Maali Roomet-Allese** – „Ligipääsetav ruum kõigile: söödav linn“
Kuidas linnaaiandus, kogukonnaaiad ja lähedased tegevuspaigad avavad linna teenused kõigile ning loovad harjumusi juba lapseas? Maali töö tugevus on keeruliste ruumiteemade tõlkimine praktiliseks kogukonnategevuseks – Kalamaja kogukonnaaedade näidete kaudu.
- **Aljona Galazan** – „Ligipääsetav ruum kõigile: rattatuurid ja mikromobiilsus“
Miks peame lõpetama tänavate kavandamise ainult transpordikoridoridena ja looma elu jaoks mõeldud tänavaid, mis toetavad multimodaalset liikumist, ligipääsetavust ja kuuluvustunnet? Aljona toob välja, et igaüks meist on mingil hetkel kergliikleja ning turvaline, mänguline ja tervislik tänavaruum tähendab vabadust liikuda iseseisvalt.

„Ärme küsi rohkem parkimiskohti. Küsime turvalist, mängulist ja tervislikku linnaruumi! Linn kuulub kõigile. Loomes seda koos.“ – **Aljona Galazan** (PechaKucha mõtteid koondades)

PechaKucha teised esinejad sel õhtul: Alagan Mahalingam, Bethany Halbreich, Charis, Maria Rojko Nisu, Darren Yeo, Maria Clara Valencia Carmona, Simone De Vivo Bernardi, Mario Ferrarini, Amber Bruzzi, Nicolas Belayew, Viktória Pere

(Korraldus: **Sandra Luks**).

Tänu ja kaastöö

Suur tänu koostööpartneritele **LODE** ja **Extery** – materjalikogemus ja valmislahendused löid koos ajutise, ent tõeliselt kasutatava ruumi. Täname autoripaari **Charly Blodel** ja **Edgars Jane**, tehnilise teostuse eest **Jānis** ja **Artūrs** (SIA MOOW), abikäe eest **Maria Raudsepp** ja **Kaspar Allese**, ning kõiki, kes väliala ellu aitasid viia.

EMALI väliala kuraatorid: Aljona Maali Roomet-Allese

Miks see kõik loeb?

Disainiöö 20. juubel kandis juhtmotet „Design for All / Disain kõigile“ – ligipääsetavus kui norm, mitte erand. EMALI väliala, rattatuurid ja PechaKucha aitasid selle mõtte muuta kogemuseks: nägime, et kui ruum on turvaline, arusaadav ja kutsuv, siis on ta päriselt kõigi oma.

Disainiööl osalemine annab EMALile võimaluse viia maastikuarhitektuuri teemad uute kuulajateni – disainerite, ettevõtjate, tudengite ja linlaste endini, kes muidu ehk liidu tegevusteni ei jõua. Nii saab sündida ruumiline dialoog, kus maastikuarhitektuuri väärtused – ligipääsetavus, rohelus ja inimkeskne mõtlemine – saavad nähtavaks laiemas linnakultuuris. Selline kokkupuude kasvatab arusaama, et hästi kujundatud elukeskkond on iga linlase õigus ja ühine vastutus ning et maastikuarhitektid kuuluvad ruumiloomesse juba algusest peale.

Tervitades
Maali

SÜGISSEMINAR:
**PARGITEEDE KATENDID –
MIS TÖÖTAB JA MIS EI TÖÖTA?**

10. oktoobri sügisilisel neljapäeval kogunes Kadrioru pargi oranžeriisse nii praktikuid, õpetlasi kui ka neid, kes lihtsalt tahtsid teada, mida uut kividest ja killustikust rääkida saab. Üheskoos otsiti vastuseid igihaljastele küsimustele: **miks üks tee kestab ja teine laguneb** juba enne avamist ning **milline koostöövorm sobib maastikuarhitektidele ja teedeinseneridele**. Kes kellele suuniseid annab ja kus lõpeb ruumi disain ja algab inseneri tööpöld?

Päeva avas EMALi juhatuse esimees **Maarja Gustavson**, kes tervitas kohaletulnuid ja tutvustas liidu ülejäänud hooaja kava.

Ettekandjatest võttis esimesena sõna **Ain Kendra** (T-Konsult OÜ), kes sukeldus põhjalikult **pargiteede ja tänavate projekteerimise õiguslikku raamistikku**. Ettekanne oli rikkalik nagu teeprojekti seletuskiri ise – joonised, määrused, koormused ja normid. Mõni kuulaja tundis end hetkeks nagu taas ülikoolipingis – kohvitassist sai parim sõber – kuid Kendra vankumatu energia ja mahlased näited äratas teema kiiresti tagasi elule.

Seminar keskpäevane osa viis kuulajad **looduslike ja mineraalsete katendite maailma**. Ettekannetega esinesid **Priit Aigro** (MUUW Estonia OÜ – sponsor juba tekstist välja ei jää) ja nende Saksamaa partnerid **Guido Schilling** (HanseGrand Klimabaustoffe GmbH & Co KG), **Arturs Zirnis** ning **Edwards Pavlovskis** (HanseGrand Baltics). Nad tutvustasid HanseGrandi graniitsõelmetel põhinevat erikatendit, mis pakub keskkonnasõbralikku, vett läbilaskvat ja visuaalselt looduslikku alternatiivi tavapärastele lahendustele. Arutelud keskendusid kestvusele, hooldusele ja sobivusele meie kliimasse – teemadele, mis pakkusid kuulajatele palju mõtteainet.

Pärast lõunapausi (ja värsket õhku) jätkas **Ain Kendra** oma teist loengut, seekord juba praktikajuhtumite baasil. Ta tõi välja, miks mõni pargitee õnnestub ja teine mitte – ning kuidas vahel võib väike projekteerimisviga tähendada aastatepikkust remondirallit. Nagu Kendra nentis: „Tee peab kestma kauem kui hange, mis selle ehitas.“

Päeva lõpetas **Margus Kuusmann** (TPJ Inseneribüroo OÜ), kes vaatas teemasid omanikujärelevalve pilgu läbi. Tema sõnum oli selge: projekt peab olema täpne, ehitus korralik ja koostöö aus – ainult nii sünnivad teed, mis püsivad.

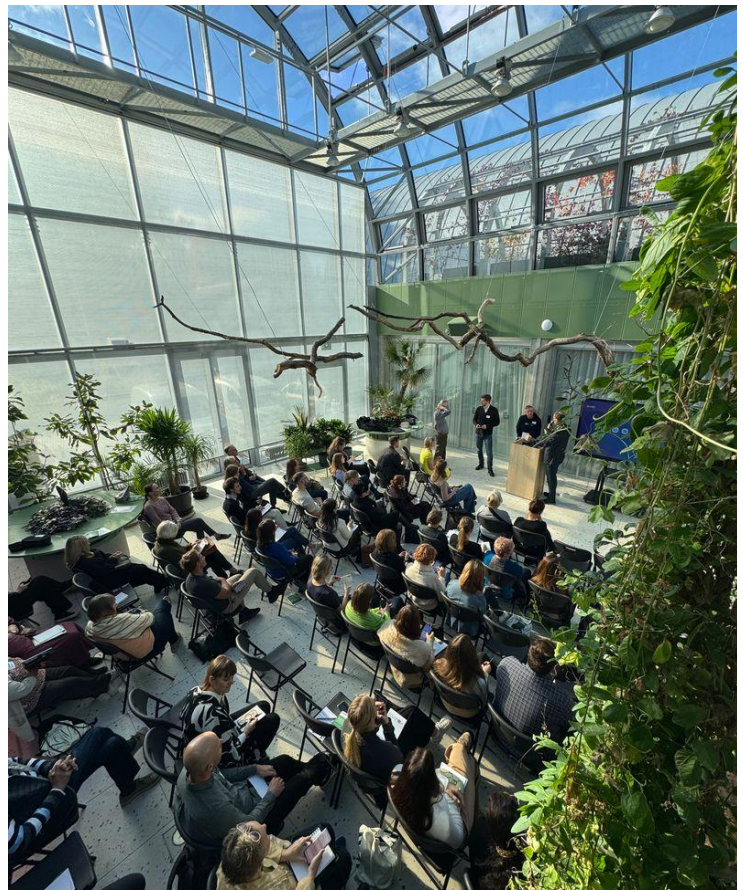
Kui ettekanded olid kuulatud ja märkmed kirja pandud, liikus seminariseltskond Kadrioru pargist Mantel ja Korstna restorani. Seal vahetati päevane tehniline sõnavara veini ja naeru vastu. Jätkame kevadel sama teema käsitlust.

Täname korraldajate nimel kõiki kohaletulnuid!

Kersti ja Kaja

Foto: Kaja Sepper

Fotod: Kati Ots

UUDISEID RAHVUSVAHELISELT AREENILT: IFLA WORLD JA IFLA EUROPE

Maarja Tüür ja Maarja Gustavson

Sügiseti toimuvad traditsiooniliselt iga-aastased rahvusvahelised maastikuarhitektide kohtumised IFLA (*International Federation of Landscape Architects*) World ja Europe raames. Maailmakongress toimus seekord Prantsusmaal Nantes' 8.-12. septembril ja Euroopa kohtumine Brüsselis 16.-19. oktoobril. Koos rahvusvahelise kongressiga toimub mõlemas organisatsioonis alati ka liikmesliitude üldkogu.

Nagu ikka on eesmärgiks vahetada kogemusi, infot ja parimaid praktikaid ning suurendada eriala liikmeskonda, nähtavust, võimekust ja mõju. IFLA liikmeks olemine annab meile teadmisi ja platvorme, kuidas seda saavutada. IFLA Worldi ja IFLA Europe'i raames käsitletakse samu teemasid ja väljakutseid erinevas mastaabis.

• • •

IFLA WORLD (8.-12. september 2025, Nantes)

IFLA Worldis on praegu teemaks põhikirjamuudatused, mille üle hääletatakse veebi teel märtsis. Soovitakse muuta presidendi ametiposti ning juhatuse struktuuri. Uue presidendi ja juhatuse valimised on plaanis sügisel 2026.

Lisaks presidendi ja sekretariaadi ettekannetele ning finantsülevaatele andsid aru ka presidendid kõigist piirkondadest: Aafrika, Ameerika, Aasia ja Vaikse ookeani piirkond, Lähis-Ida ja Euroopa. Töögruppide raportites anti ülevaade aasta jooksul toimunud tegevustest, liikmete kaasamisest ning kasvavast huvist veebiseminaride vastu. Ettekannetega esinesid ka mitmed partnerorganisatsioonid ning väiksemates strateegilistes töötubades otsiti lahendusi üleilmsetele keskkonnateemalistele väljakutsetele.

Bruno Marquesi juhtimisel on IFLA World viimase 3 aasta jooksul saavutanud palju suurema osaluse maailmapoliitikas. IFLA liikmeskond järjest kasvab ja ühe rohkem tehakse koostööd ka suurte rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu ÜRO, UNESCO Keskkonnanõukogu, Maailmapank, Ellen MacArthur Foundation, ICOMOS, ISOCARP (Linnade ja Regionaalplaneerijate Rahvusvaheline Ühing). Koostöölepingud on sõlmitud UNESCO, UN-Habitat, URBIO jt.-ga. IFLA World on osalenud kõigil viimastel COP-idel ning on aktiivne osaline erinevates kliimaprobleeme puudutavates aruteludes.

Korduvalt kõlasid erinevate esinejate poolt soovitusel, et iga maastikuarhitektide liit võiks läbi enda riigi ametliku programmi/paviljoni rohkem meie eriala kompetentsi rakendada ja nähtavust suurendada COP 31 (kliimamuutused) ja COP 17 (elurikkus ja ringmajandus) konverentsidel.

Jätkuvalt arendatakse ka üleilmseks kasutuseks mõeldud maastikuarhitektuuri veebiplatvorm **IFLA HUB**. Megaplatvorm, mille eesmärk on koondada ja jagada inspiratsiooni ja teadmisi, sealhulgas anda ülevaadet kõigist haridusasutustest, peaks käivituma märtsis 2026.

Jooksvalt õnnestus tihedasse päevakavasse korraldada spontaanselt ka üks Baltic-Nordic õhtusöök, kus lisaks meile osalesid delegaadid ja presidendid Norrast, Taanist, Rootsist, Soomest, Lätist, Leedust ja Poolast. Kohtumisel arutati vabas vormis nii regiooni hääletamise strateegiad IFLAs kui vahetati värskemaid infot, mis liitudes toimumas on. On hea meel tõdeda, et lähiriikidega on tugevad suhted ja kõik on väga koostööaltid.

Üldkogule järgnenud 61. IFLA konverentsile alateemaga **“Guiding Landscapes”** kogunes üle 1400 osaleja rohkem kui 60st riigist.

Traditsiooniliselt anti konverentsi alustuseks välja **Sir Jellicoe Award – IFLA kõrgeim tunnustus maastikuarhitektile**, kelle elutöö on jätnud püsiva jälje ühiskonda, keskkonda ja eriala arengusse.

2025. Aasta IFLA **Sir Jellicoe auhinna** laureaadi tiitli pälvis **Günther Vogt**. Ühe tänapäeva mõjukama maastikuarhitektina ühendab tema elutöö sügava teoreetilise ja interdistsiplinaarse lähenemise praktikaga, mis on märkimisväärselt mõjutanud maastikuarhitektuuri arengut kogu maailmas. Šveitsist pärit Vogti tuntumate tööde hulka kuuluvad Londoni Tate Moderni väliruumid, Müncheni Allianz Arena ja Frankfurdi Euroopa Keskpank. Õppejõuna ETH Zürichis ning Case Studio Vogti asutajana on ta kasvatanud uut põlvkonda maastikuarhitekte ja avanud dialoogi akadeemia ning praktika vahel. Lisainfo [SIIN](#).

NB! 8. oktoobril kuulutas IFLA Sir Geoffrey Jellicoe 125. sünniaastapäeva tähistamise puhul välja kandidaatide esitamise kutse IFLA Jellicoe auhinna 2026. Kandidaate saab esitada kuni **15. jaanuarini 2026**, saates nominatsioonid aadressile jellicoeaward@iflaworld.org.

Tänavuse **IFLA presidendi auhinna**, mis antakse isikule, kes on oma vabatahtliku töö ja pühendumusega IFLAs oluliselt mõjutanud maastikuarhitektuuri arengut kogu maailmas, pälvis tunnustatud briti maastikuarhitekt **Hal Moggridge**, kelle töö on jätnud sügava jälje nii ajalooliste kui ka kaasaegsete maastike kujundamisse. Tema tuntumate projektide hulka kuuluvad Blenheim Park, Walesi Rahvuslik Botaanikaäed ja Londoni kuninglikud pargid. Auhind tunnustab erakordset panust ja pühendumust, millega Moggridge on edendanud maastikuarhitektuuri professionaalset arengut kogu maailmas. Lisainfo [SIIN](#).

Nantesi linna vastuvõtul Chateau des Ducs de Bretagnes koos IFLA World presidendi ja EMALI liikme Bruno Marques'iga

IFLA EUROPE (16.-19. oktoober 2025, Brüssel)

Konverentsile teemaga “**New Urban Landscapes**” järgnes kolmepäevane üldkogu, kus käsitleti maastikuarhitektuuri ja maastikuarhitektide väljakutseid ning võimalusi Euroopa mastaabis.

IFLA Euroopa Üldkogu 2025 osalejad

Üle 4 aasta toimusid IFLA Euroopa juhatuse valimised. Meie poolt kandideeris peasekretäriks pikaajaline IFLA delegaat **Teele Nigola**. Kahjuks osutus valituks hoopis liri delegaat **Christos Papachristou**. Se-eest IFLA Euroopa presidendivalimised võitis ülekaalukalt lätlanna Indra Purs, kellega meie esindusel on pikaajased soojad suhted (loe ka Indra intervjuud [02/25](#) kuukirjas).

Juhatusse valiti ka teine lätlane – **Madara Markova**, kes on uus asepresident hariduse vallas. Professionaalse praktika asepresidendiks valiti **Paula Maria Simões** Portugalist ning kommunikatsiooni valdkonna asepresidendiks **Linus Fredriksson** Rootsist. Varahoidjana jätkab **John Boon** Hollandist. Nagu näha, on juhatuse seekord kõvasti Põhja- ja Baltimaade suunas kaldu, mis suurendab pisut ka meie kaalu Euroopa maastikuarhitektuuri poliitikas.

IFLA Euroopa uus juhatuse. Vasakult alt **Paula Maria Simões**, **Indra Purs**, **Madara Markova**. Vasakult ülevalt **Christos Papachristou**, **Linus Fredriksson**, **John Boon**.

Uus ja vana juhatuse koos. Vasakult neljas endine president Ekaterina Gkoltsiou.

Kõik osalenud riigid allkirjastasid ka värske **Euroopa maastikuarhitektuuri deklaratsiooni**. Tegu on IFLA Euroopa poliitikadokumendiga, mis on koostatud selleks, et esitada maastikuarhitektide roll ja seisukohad Euroopa poliitika raamistikkes. Uuring algas 2025. aasta alguses, tuginedes IFLA Europe'i varasematele seisukohtadele ja väljaannetele ning seda täiendati erinevate töögruppide panuse läbi. Lõplik brošüür koosneb kolmest peatükist: maastikuarhitekti elukutse ja hariduse tutvustus, Euroopa maastikke mõjutavate poliitikate ülevaade ning valitud teemade poliitikasoovitused. Dokument rõhutab, et maastikuarhitektid mängivad kesksel rollil säästvate, kaasavate ja kliimakindlate keskkondade kujundamisel. Nende interdistsiplinaarne töö — alates planeerimisest ja projekteerimisest kuni hoolduse ning keskkonnahoiuni — aitab tõhusamalt toime tulla kliimamuutuste, bioloogilise mitmekesisuse kao ja rahvatervisega seotud väljakutsetega. Lisaks ökoloogilistele hüvedele toetavad nende sekkumised majanduskasvu, edendavad turismi, vähendavad looduspõhiste lahenduste abil infrastruktuuri kulusid ning parandavad kogukondade heaolu. Siiski on maastikuarhitekti amet täielikult reguleeritud vaid 13-s 34-st Euroopa riigist, mis põhjustab lünki poliitikate rakendamises ja ruumilise kvaliteedi tagamises.

Haridus on elukutse tunnustamise alus. Maastikuarhitektuuri õpe pakub terviklikku oskusteavet, mis põhineb keskkonnateadusel, projekteerimismeetoditel, kultuuri mõtestamisel ja valitsemisprotsesside tundmisel. See ettevalmistus võimaldab tegutseda erinevatel tasanditel — kohalike lahenduste väljatöötamisest kuni riiklike strateegiateni välja.

Kuigi paljud ELi keskkonna- ja ruumilised poliitikad on tihedalt seotud maastikuarhitektide pädevusega, toob dokument esile jätkuvad probleemid: ametiala piiratud tunnustamine õigusaktides ja ebapiisav kaasamine otsustusprotsessides. Seetõttu peetakse oluliseks tugevdada valitsemisraamistikke, mis toetaksid maastikuarhitektide rolli Euroopa roheleppes ja ÜRO säästva arengu eesmärkide elluviimisel. Poliitikadokument on mõeldud nii praktiliseks töövahendiks professionaalidele kui ka üleskutsena parandada maastikuarhitektide kaasatust Euroopa poliitika kujundamisse ja rakendamisse.

Poliitikadokument avalikustatakse peagi IFLA Europe'i ning seejärel EMALi kodulehel.

Üldkogu avaõhtul teeb iga riigi delegaat PechaKucha formaadis 3-minutilise ettekande mõnest olulisest maastikuarhitektuuri projektist või teemast. Eesti poolt esitles Maarja Tüür Tallinna Putukaväila projekti.

Sissevaade üldkogu tööpäeva

19. oktoobril 2025 sõlmiti **Euroopa Sisearhitektide Liidu ja Euroopa Maastikuarhitektide Liidu vaheline hea tahte ja koostöö leping**. Kui Eestis sõlmisime sarnase lepingu juba aastal 2018, siis nüüd tehti seda ka Euroopa tasemel. Loodame, et see paneb sarnaselt Eestiga aluse tugevale koostööle liitude vahel!

IFLA Euroopa ja ECIA koostöömemorandumi allkirjastamine

Lõpetuseks soovitan kõigile kalendritesse ära märkida **2.-6. september 2026**, mil toimub järgmine IFLA Euroopa üldkogu ja konverents peaaegu meil kodus ehk **Riias**. Teemaks on "Landscape in transition". Kuigi konverents toimub Lätis, võetakse fookusesse ja pakutakse kandepinda Baltimaade maastikuarhitektuurile laiemalt.

Rohkem infot leiad [International Federation of Landscape Architects](#) ja [General Assembly 2025](#). Konverentsidel kuuldest avaldame peagi pikema artikli ajalehes "Sirp".

Maarja Tüür ja Maarja Gustavson

SÕNA SAAVAD UUED LIIKMED

ILJA OSTAP

Milline on Sinu hariduskäik?

Olen lõpetanud Eesti Maaülikooli maastikuarhitektuuri magistriõppe, kus keskendusin ruumiloomele Saaremaa kontekstis – minu lõputöö käsitles kohaliku maastikukarakteri arvestamist elurajoonide planeerimisel. Lisaks olen täiendanud end erinevatel visuaalsete tööriistade, 3D-modelleerimise ja digitaalse planeerimise seminaridel, mis toetavad mu loovtööd.

Kuidas leidsid tee just maastikuarhitektuuri juurde?

Ausalt öeldes ei olnud see valik alguses üldse plaanis. Soovisin tegelikult minna hoopis teisele erialale, kuid üks tuttav soovitas: "Proovi maastikuarhitektuuri, see võiks sulle sobida." Ilma suuremat teadmata, mis see täpselt tähendab, registreerisin end sisseastumiskatsetele.

Elasin tol ajal Otepääl ja eksisin ajaga – saabusin katsele tund hiljem. Õnneks oli vastuvõtukomisjon mõistev ja lubas mind siiski osalema. Nii see kõik algas – üsna juhuslikult. Esimene ja teine bakalaureuseaasta möödusid kiiresti, ja enne kui arugi sain, olin juba magistriõppes.

Täna võin öelda, et see valik oli õige – ma tõesti tunnen, et olen leidnud ala, mis mind kõnetab ja kus saan ennast väljendada.

Millega oled pärast õpingute lõppu tegelenud?

Pärast magistriõpingute lõpetamist tegutsen vabakutselise maastikuarhitekti ja ruumilise disaini konsultandina. Minu töö keskmes on projektid, kus kohtuvad looduskeskkond, kontseptuaalne planeerimine ja visuaalne narratiiv.

Lõin oma väikese stuudioformaadi nimega ThreeDScape, mis ühendab ruumikujunduse, visualiseerimise ja planeerimisstrateegiad. See ei ole lihtsalt töövorm, vaid viis anda oma loomingule selge suund ja struktuur – alates eraarendajatest kuni laiemate visiooniprojektideni.

Viimase aja projektidest tooksin esile Saaremaa rannikualal arendatava Projekt O, kus loome uusi elamiskeskondi, mis lähtuvad maastiku loogikast, ökoloogilisest tasakaalust ja atmosfäärilisest disainist. Lisaks sellele teen koostööd teiste arhitektide ja planeerijatega, et tuua projektidesse sisse paindlikku, kohaspetsiifilist ja loodusest lähtuvat lähenemist.

Mida ootad kõige rohkem EMALilt?

Kõige rohkem hindan võimalust kuuluda erialasesse kogukonda – hoida end kursis valdkonna arengutega, kohtuda kolleegidega ja vahetada kogemusi. Loodan, et EMAL aitab toetada ka vabakutselise praktika arengut ja tugevdada sidet maastikuarhitektuuri, poliitika ja kogukondade vahel.

Ja kui saan ise kuidagi kaasa aidata – olgu mõtete, algatuste või abiga – teen seda alati hea meelega

Milline on Sinu hariduskäik?

Peale Tallinnas Westholmi gümnaasiumi lõpetamist läksin edasi Tartusse Maaülikooli keskkonnaplaneerimise ja maastikukujunduse erialale. Kuna oli selge, et ainult bakalaureusekraadiga palju teha ei ole ning eriala pakkus endiselt huvi ka peale kolme õpitud aastat, otsustasin kohe magistrisse edasi minna.

Kuidas leidsid tee just maastikuarhitektuuri juurde?

Huvitaval kombel algas mu tee maastikuarhitektuuri juurde juba gümnaasiumi kümnendas klassis 2018. aastal, kui klassijuhataja saatis laiali info eriala ettevalmistuskursusest TTÜs, mida viis läbi Kristi Grišakov. Haarasin võimalusest pikemalt mõtlemata kinni, sest olin ruumilooma valdkonnale eelnevalt mõelnud. Sealt sain esmase ettekujutuse, mis erialaga on tegemist, ja algas suurem huvi ruumi vastu. Kristiga linnas ringi käimine õpetas ruumi juba teise pilguga vaatama. Lisaks saime käia külalisena mõnda toonase TTÜ maastikuarhitektuuri eriala loengut kuulamas ning külastasime ka bürood. Minu gümnaasiumi lõpetamise ajaks oli sealne programm aga juba suletud ning võtsin ette tee Tartusse. Eks peas käisid mõningad mõtted ning võimalikud variandid ka teistest erialadest, aga praegu tunnen, et kõik läks õiget rada pidi.

Millega oled pärast õpingute lõppu tegelenud?

Teisel magistriaastal läksin praktikale Vertesse ning peale praktika lõppu sain võimaluse sinna tööle asuda. Olen väga tänulik Priidule, et ta mind oma tiiva alla võttis, sest olen selle aastaga juba tohutult erialaselt arenenud ning uusi teadmisi saanud. Igapäevases töös olen mõistnud, et tegemist on palju keerulisema ja nüansirohkema valdkonnaga, kui pealtnäha paistab, ning väga palju on veel õppida ja avastada.

Mida ootad kõige rohkem EMALilt?

Ootan uusi ja toredaid tutvusi ning mõttekaaslasid meie erialases kogukonnas ning võimalusi ennast erinevate teemade osas täiendada.

EMAL TÄNAB OMA TOETAJAJD:

| kuldpartner |

EXTERY

| kuldpartner |

stoneroc
By Bauroc

| kuldpartner |

LODE

|partner|

Dambis

|partner|

MU UW

|partner|

FIXMAN